

Upam torej, da ne boste mučili živalij, ker tako ravnanje kaže surovega in trdosrčnega človeka. Ne morem verjeti, da bi bil kdo mej vami, ki bi si upal mučiti svoje živali, saj „Vrtec“ berejo le pridni otroci. Le tako naprej, in radi imejte svoje prijatelje, naj bodo že kosmati in kodrasti ali pa s perjem okrašeni.

Tri pravljice.

(Svojim prijateljem spisal A. D.)

2. Pravljica o dragem kamenu.

Zivel je nekdanj človek, pri katerem je gostovala nesreča od rojstva pa do groba. Naj je počel, kar je hotel, nikakor si ni mogel zboljšati svojega žalostnega stanja in godilo se mu je še zmirom slabše.

Imel je sina, ki je bil njegov ponos in njegovo veselje. Z ljubeznipolnimi pogledi se je oziral nanj in velikrat je premišljeval na tihem z radostjo v srcu, kakšna krepka opora mu bodo sinove mlade roke in kakó zadovoljno bo preživel svoje zadnje ure.

Toda glej! — prišla je bolezen in sin je legel na posteljo. Obraz mu je splahnil, oči so upale in vsa kri je izginila iz telesa. Niso še potekli trije tedni, že je zazvonil mrtvaški zvon in nesrečni oče je stal ob postelji svojega mrtvega sina.

Mati je jokala in vila roke od prevelike žalosti, ko so stopali pogrebci s krsto proti pokopališču. Očetu se je stiskalo srce; a jedna sama solza mu je kanila iz očesa in njegov obraz je ostal miren in udan.

„Zgodi se, kakor je božja volja!“

Sosedje so se mu čudili in povpraševali so ga:

„Kako je to, da te ne more potreti nobena nesreča?“

On pa jim je odgovarjal:

„Jaz hranim v svoji hiši dragocen kamen; in dokler imam tega, ne zgodi se mi nič takega, da bi moral obupati. Naj pride karkoli, moje srce ostane zmirom trdno in moj duh neuklonjen. Če pa izgubim to svojo največjo dragocenost, pahne me v obup prva nesreča, in naj bi bila še tako majhna . . .“

Ljudje so se čudili in zmajevali z glavo; nekateri pa so vzdihnil in dejali:

„Ubog čevljar Klanar je kljub vsem nezgodam vendar še najsrečnejši človek mej nami!“

A Bog ga je hotel skušati dalje in po sinovi smrti mu je poslal drugo, še veliko hujšo nesrečo. Vzel mu je ženo, njegovo jedino pomoč in oporo.

Bolehala je neprestano po sinovi smrti. Nič več ni mogla delati z istim veseljem kakor prej in velikrat je sedela na večer v svojem kotu in jokala. Začela je hujšati in omagovati, naposled pa so jo ostavile vse moči in legla

je na postelj. Mož ji je stregel z vso skrbjo in ljubeznijo, toda ves trud je bil zaman. Poklical je duhovnika, da ji je podelil svete zakramente in nekega jutra je izdihnila svojo dušo. Klanar ji je zatisnil oči, — in ostal je popolnoma sam na božjem svetu... Koliko je pretrpelo njegovo srce tiste dni, kakó se je moral premagovati, da ni obupal nad življenjem in nad seboj, — to vé sam Bog. Solze so mu kapale po licih, ko je spremljal svojo mrtvo ženo do groba, njegova ustna pa so se pregibala v tihi molitvi.

„Zgódi se, kakor je božja volja!“

Težko mu je bilo in žalostno, ko je sedel sam v sobi in je bilo vse krog njega tako mirno, pusto in mrtvaško.

In ko so videli sosedje, da je pričel zopet s svojim navadnim delom in da je njegov obraz kakor zmirom udan in pokojen, občudovali so ga na tihem in prihajali so k njemu.

„Ali te tudi smrt ljubljene žene ni potrla, sosed Klanar? Ti si udan in zadovoljen in nobena obupna beseda ne pride iz tvojih ust...“

On pa jim je odgovoril:

„Čemú bi vzdihoval in tožil? Umreti moramo vsi, in kdor umrje v Gospodu, je zveličan; zakaj bi ga klical na zemljo nazaj...? Nezadovoljnost in obup ne moreta v moje srce, kajti moj dragoceni kamen je še ravno takó svetel in čist, kakor nekdaj. In dokler imam ta biser, ni se mi bati ničesar...“

Kdor ga je slišal, mislil si je na tihem:

„Veliko nezdod je doživel in vendar je najsrečnejši človek na svetu!“

V tihi noči, ko je spala v mirnih sanjah vsa vas, začuli so se prestrašeni kriki, ki so doneli v temò s čudovito grozo. Ljudje so begali sem in tja z bledimi obrazi in preplašenimi očmi, — a kmalu so se svetila vsa poslopja v krvavordečem žaru. Nastal je požar na skrajnem koncu vasi in predno je mogla priti uspešna pomoč, ležala je Klanarjeva kočá v razvalinah. Očrnelo zidovje je še štrlelo kvišku in kadeči se tramovi so ležali razmetani po pogorišču.

Klanar ni mogel rešiti ničesar; imel je komaj toliko časa, da je oblekel hlače in ogrnil suknjo; začelo ga je že dušiti in odhitel je na cesto, omamljen od strahú in gostega dima, ki je polnil že vso vežo.

Ogenj mu je uničil vse in ostalo mu ni drugega, kakor kar je imel na sebi.

Požar je nastal pri sosedu. Na ognjišču je ostala žareča žrjavica in vnela so se gorka polena. Tolažili so Klanarja in mu prigovarjali, Sukančevi pa so mu ponudili kot v svoji hiši.

Ni se pritoževal v svoji nesreči in nihče ni slišal, da bi bil izgovoril žaló in nezadovoljno besedo. Njegova duša je ostala mirna in močna, telo pa mu je od tistega dne začelo pešati. Kadar je delal, tresle so se mu roke in oči so mu začele slabeti. Naposled ni mogel z rokami zaslužiti ničesar več in Sukančevi so mu dajali hrano iz usmiljenja.

Prišel je časih kakšen star znanec, prisedel je k Klanarju ter ga pomiloval.

„Veliko nesreč Vas je zadelo, sosed; čudno je, da ste mogli toliko prenesti...“

„Kako bi ne prenesel vsega, kar mi pošlje Bog?“ odgovoril je Klanar mirno. „V svoji previdnosti me je hotel skušati in vzel mi je vse, kar sem imel dragega in ljubega. A pustil mi je največji zaklad, ki odvaga stotero vso srečo in vsa bogastva, — pustil mi je dragocen biser, ki mi pomaga voljno in lahko prenašati vse težave. Zato se ne morem pritoževati in, dokler imam ta veliki zaklad, ne poznam nobene nesreče in nikakih nezdod.“

In marsikateri, ki ni bil zadovoljen s svojim stanjem in ki je tožil in jadikoval o vsaki priliki, zavidal je Klanarju njegovo srečo:

„Izgubil je ženo in sina in vse svoje premoženje, — in kljub temu je njegova duša vesela in zadovoljno njegovo srce . . .“

Dve leti po onem usodepolnem požaru je zatisnil Klanar svoje trudne oči in izdihnil udano dušo. Še na mrtvaškem odru je odseval mir z njegovega bledega, sesušenega obraza. Vsa vas ga je prišla kropit in marsikdo je opomnil:

„Sredi mej viharji in nesrečami je ostalo njegovo srce srečno in zadovoljno, — kajti njegova jedina last je bil dragocen biser . . .“

In ta biser je bila njegova udanost v voljo božjo. Kdor ima to, zanj ni ne nesreče, ne nezdod.

O d g o v o r.

(Mladostni spomini; spisal *Ivo Trošt.*)

Gospoda Antona tudi pomnim izza mladih let. Imenovali so ga navadno „veselega gospoda“; v šoli je pa zavladalo pravo veselje, ko se je bližala ura krščanskega nauka; vedeli smo namreč, da gospod Anton ne pride nikdar praznih žepov. Marsikako podobico hranimo njegovi učenci in učenke v spomin, a koliko spominov, podobnih laškim figam, sladkim rožičem in svetlim novčičem, smo pa drugače pogubili in polizali, tega ne vem več.

Vendar bi ne bilo lepo, malički moji, ko bi bili ohranili izza onih srečnih časov od gospoda Antona samo papirnate spomine in pa one, katerih nismo pojedli, o, ne! Za danes vam povem samo gospoda kateheta čudne sanje in še težji odgovor, pozneje pride morda na vrsto še drugo o veselem gospodu Antonu.

V petek dopoldne je bilo, nekaj dnij pred Božičem.

Prvo uro smo imeli krščanski nauk; zato je hotel drug drugega prekositi, da bi lepše in razločnejše odgovarjal gospodu katehetu. Smo se pa tudi lahko pripravili za tisto uro; zakaj prejšnji dan je bil četrtek, — toraj prost — v sredo popoldne smo pa spremili k večnemu počitku Severjevega Albina, zalega dečka, blizu najstih let. Pred adventom se je bil prehladil na ledu; potem je pa hiral in slabel ter slednjič na smrtni postelji prejemši